

Jørgen Kühls translokationstale

Taler

Jørgen Kühl
Rektor på A. P. Møller Skolen

Dato

7. juli 2016

Sted

A. P. Møller Skolen, Fjordallee
1, 24837 Schleswig, Tyskland

Kære studenterårgang 2016,

Så er vi nået over halvvejs gennem jeres helt særlige festdag: dimissionen. I sidder tålmodigt på trappen, som I har gjort det så tit i de syv, fem, tre år, I har gået her på skolen. I lytter til hilsner og festtaler. Smiler til jeres familie og venner. Og nogle af jer synes måske, at nu er I blevet hyldet nok. I slipper dog ikke lige med det samme. Nyd dagen, nyd øjeblikket, for det kommer aldrig igen. Vi er i dimissionen, som samtidig er en translokation. I overføres fra et af livets stadier til et nyt.

Lige nu er I stadig elever på A. P. Møller Skolen. Men når eksamenspapirerne overrækkes om lidt, så slutter jeres skolegang ikke blot her på skolen, men i Dansk Skoleforening for Sydslesvig. Skoleforeningen har været ramme om, og børnehaver, grund- og fælleskoler samt gymnasiet har været omdrejningspunktet for langt størstedelen af jeres liv. Og om lidt er det slut. Indtil I selv bliver forældre til børn, som går den samme vej som jer.

Vi markerer, at afslutningen på en lang skolegang er nået. 13, for enkelte såmænd også flere år har I tilbragt med at tilegne jer viden, kompetencer og færdigheder. I er gået den lange vej fra at øve de første bogstaver og sætte dem sammen til ord til nu at kunne skrive afhandlinger på et akademisk niveau. Fra at lære at tælle på fingre til at kunne regne komplekse matematiske opgaver – sådan da.

Jeres viden er vokset eksponentielt. I voksede samtidig, gik fra at være ganske små til nu at være voksne. I blev socialiseret ind i den danske mindretalsverden og er nu klar til at erobre hele verden.

For nogle var det lettere end for andre. Nogle måtte tage en omvej, de fleste gik

den direkte vej. For nogle har prøverne været en prøvelse; for andre gik det legende nemt. I har oplevet glæder, undertiden også skuffelser. Alligevel nåede I i mål. I har alle det tilfælles, at I afslutter jeres skolegang med studentereksamen. Det er studenterhuen beviset på – og den kan ingen tage fra jer. I fik jeres hue for en uge siden, og I forstod at fejre den med manér. Mens islændingene fascinerede verden med deres rytmiske hú-råb og klappen, satte I jeres præg på Sydslesvig med jeres kampsang: hu, hu, hue!

For en del af jer var studenterhuen en drøm, jeres forældre knap turde drømme, da I for 13 år siden stod med jeres ”Schultüten” i skolegården i Vestermølle, Frederiksstad, Kappel, Bøl-Strukstrup og alle de mange andre danske skoler i Sydslesvig, hvor I blev indskolet.

Jeres forældre og bedsteforældre kan huske det, som om det skete i går. Og nu bliver I udskolet. Drømmen er gået i opfyldelse. Herefter er der ikke flere ringeklokker, der markerer skoledagens start og slut. Ikke flere morgensamlinger. Ikke flere skoleferier. Ikke flere prøver og klausurer. Ikke flere karakterblade. Om lidt får I det endelige eksamensbevis overrakt.

Den vante rytme, som har bestemt jeres liv de seneste 13 år, ophører nu. Allerede de seneste to måneder har I oplevet en tid uden store forpligtelser, andet end at læse op til eksamen. For nogle har det været tomgang, for andre en overgang.

Jeg fornemmer, at I alle har set frem til, at I omsider kunne gå op til de afsluttende mundtlige prøver i sidste uge. I har været klar og parat til skoleslut i lang tid. For en uge siden klarede I det så. I skulle igennem de sidste prøver, nogle i adskillige fag. En enkelt fik fjernet blindtarmen undervejs. I bestod og fik den traditionelle studenterhue sat på hovedet. I råbte glæden ud til hele verden: Vi er studenter nu!

Jeres familier, venner og lærere hyldede jer alle hver især. Hver eneste af jer tog et kvantespring, da I sprang ud som studenter. Og vi var og er uendeligt glade på jeres vegne. Vi er stolte af hver eneste af jer. I er nemlig de bedste elever, nogen skole, nogen lærer, nogen rektor kan ønske sig. I er A. P. Møller Skolen!

Og efter en uge med hue, fest, glæde, halløj og meget andet står vi nu og tager formelt afsked. Næste fredag følger studenterballet, og så er det helt slut. For

altid. I bliver såkaldte alumner. Tidligere elever på A. P. Møller Skolen, men samtidig fortsat og resten af jeres forhåbentligt lange og gode liv vil I være en vigtig brik i skolen. Tilsammen og sammen med alle andre alumner, nuværende og fremtidige elever udgør I nemlig A. P. Møller Skolen.

I spredes meget snart for alle vinde, jeres klassekammerater rejser i hver deres retning. De faste holdepunkter forsvinder i horisonten, mens I hver især finder jeres vej. Nogle af jer har en forestilling om, hvad fremtiden forventes at bringe. I har allerede søgt ind på en videregående uddannelse og er målrettede i jeres studievalg. Det glæder politikere sig over, for det sikrer fremdriften i samfundet. Mange andre vælger at tage et sabbatår. Prøver noget helt andet uden skole, uddannelse, institutionslæring. Det er også godt. Måske vælger nogle af jer at tage på højskole.

Tiden er inde til nye udfordringer, nye perspektiver, nye livsveje, som vil føre jer vidt omkring. Livets veje er uransagelige; men det er en spændende rejse ud i det ukendte og uvisse. Begiv jer afsted selvsikre og selvbevidste, vær robuste og sensible på samme tid, for I har grund til at være det. Vi glæder os til at kunne hilse på jer undervejs på denne rejse. Til at se jer iført jeres studenterhuer, når kommende studentergenerationer får sat huen på. Til at høre jer berette om jeres liv, som tager udgangspunkt i Sydslesvig, men vil føre jer ud over hele verden. Her har I rod, herfra jeres verden går.

Og hvad kan I så bruge alt det til, I har lært i løbet af de seneste 13 år? Hvad nytter matematik, filosofi, religion, dansk og alle de mange andre fag i virkelighedens verden? At historie er uundværlig, det ved I naturligvis, fordi jeg mange gange i undervisningen har fortalt jer, at det er alle fagenes moder, mens alt andet er hjælpefag. Men hvad nytte vil I få af skolelærdommen og den almendannelse, I har fået?

Mens I var elever, kunne det være ganske svært at forstå, hvorfor Kant skulle være relevant. Hvorfor Grass skulle være interessant. Hvad formålet med at indøve genrer måtte være andet end at opfylde skolens idealer og normer. Hvorfor 30årskrigen har betydning. Og tilsvarende i rigtig mange andre fag. Hvorfor skal vi lære alt dette?

Mange af jer følte, at I lærte for skolen, måske også for lærernes skyld. At formålet med undervisningen primært var at opfylde læreplansmål og de krav,

der blev opstillet til studentereksamen. Mange af jer tvivlede på værdien, men levede nu alligevel op til kravene. I tog de taksonomiske niveauer som en udfordring og bevægede jer som regel op ad dem. Andre troede, at det gjaldt om at give de svar, som læreren ønskede. Så I lyttede til læreren, aflæste dennes udsagn og målrettede jeres svar. Atter andre var vilde i deres tænkning og bevægede sig uden for forventningerne. Nogle gange gik det godt. Andre gange gav det kun få point. Men hvis man ikke tør vove skindet, sker der sjældent noget nyt. Uden intellektuel vildhed og selvstændig tænkning kan vi ikke udvikle os. Så stor respekt for de vilde tanker.

Faktisk glædede vi os hver gang, I turde vove skindet. Hver gang I turde sige os imod. I turde tage diskussionen. I turde tænke selv. Nuvel, I fik ikke altid medhold i jeres argumenter; men selve forsøget blev altid anerkendt og påskønnet. Hver eneste gang, I oplevede ny indsigt og erkendelse, skabte det stor glæde hos lærerne. Formålet med skolen er nemlig ikke at gentage det, andre, endsige lærerne siger, men derimod netop at turde tænke selv. At turde opleve friheden. At blive myndige. At tage ansvar. At tilegne sig instrumenter og metoder til at være en borger i et åbent og demokratisk samfund.

Skolen har præget jer på mange forskellige måder. Prægningen har forandret jer, især i løbet af gymnasieårene. I er ikke de samme personligheder, som da I begyndte i gymnasiet for tre år siden. Jeres verden er vokset. Selv om det var svært at mærke det i øjeblikket, fik hver eneste time, hvert eneste fag stor betydning for jer. Selv de timer, I glemte at komme til, satte deres spor, om ikke andet så på jeres faglige resultater.

Alt det lyder måske som en omgang rektorsnak, for det skal en rektor jo sige. Erkendelsen af, hvor meget I har lært, hvor meget jeres skolegang kommer til at betyde for jer, viser sig da også først om nogle år i bagklogskabens klare lys. Når blikket kastes tilbage, og vi forstår, hvem, hvad, hvor, hvornår, hvordan og hvorfor.

De fleste af jer forlader snart Sydslesvig og det danske mindretal. I kommer på afstand. Skoletiden fortoner sig i det fjerne. Erindringer bliver til anekdoter. Ikke desto mindre har Sydslesvig præget jer på en måde, som gang på gang vil komme til at gå op for jer i de kommende 100 år.

I har nemlig hver især igennem mindst 13 år hver eneste dag valgt den vanskelige

vej. At være anderledes, At tilhøre mindretallet. At tage den lange skolevej frem for den korte, de lange skoledage, -uger og –år frem for de kortere. At lære i og tænke på to sprog. At blive socialiseret på dansk og tysk. At skulle forklare, endog legitimere over for naboer, venner og måske også slægtninge, hvorfor I har valgt og fastholder den danske vej. Det er ikke nogen selvfølge. Det er derimod bemærkelsesværdigt. Derfor nærer jeg stor beundring for hver eneste af jer. For jeres valg, konsekvensen i samme – og naturligvis også for jeres præstationer. I er eksemplariske. Hver eneste af jer.

A. P. Møller Skolen er stolt over at have haft jer som elever. I har lært os meget hver eneste dag. Derfor slutter jeg med en hjertelig tak til jer for alt det, I gav os. Vi kommer til at savne jer. Studenterårgangen 2016!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jorgen-kuhls-dimissionstale-2016>